

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xiii. De frugalitatis c[om]me[n]datione et nota quintiliani in seneca[m]:
& qu[om]o] frugaliter possit auaritie suspicio deitari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

pianti non arbitror indecorū. Vt sepe numero dictū est nihil de
corum est sine modo. Nam & ociari interdum familiare est sa-
pienti/non tamen vt virtutis exercitiū euanescat: sed quo ma-
gis vigeat: & quodammodo recreetur. Siquidez lelius & scipio
illud par amoris insigne sim'lectitabant/ & sicut remissionis eo-
rum certissim⁹ testis sceuola auctor est ciuilibus fatigati nego-
ciis pila ludebant. Idem quoq; sceuola alee & calculis interdum
vacasse traditur: cum bene ac diu iura ciuū: ceremoniasq; deorū
ordinasset. Vt enim in rebus seriis sceuolam ita in lufibus ho-
minem agebat quem rerum natura/continui laboris patiētem
esse non finit. Idq; vidit socrates qui nullam sapiētie partē dici
habuisse ignotam. Ideoq; non erubuit tunc cum interposita arū
dine cruribus suis cum paruulis filiolis ludens ab alcipiade ris⁹
est. Homerus quoq; celestis vates ingenii non aliud sēt it vehe-
mētissimus achillis manibus canoras fides aptando: nisi vt ea-
rum militare robur leui pacis studio relaxaret. In sūma hystrio-
niā saltatoriā: & huiusmōi lenocinia exercere: leuitatis aut tur-
pitudinis est: sed delectari in eis/nūc ad ocia: nūc ad flagitia ac-
cedit. Si enī modeste fiat ad recreationē sub ociādi licētia excu-
satur. Si ad lasciuientis animi voluptatē/cadit in crimē. Hec au-
tē facillime distinguit: loci: tēporis: modi: psonē: & cause supius
memorata descriptio: quā forte potest nimis reuoluere lingua
vborior: sed eā mēs cauta reuoluere nimis aut cōtinere non po-
test. Hec est enī fons & origo toti⁹ modestie: sine qua nihil i of-
ficiis exercef. Ab hac alios alia decere vel dedecere certum est.
Nā q; turpe bonis seyo titioq; decebit crispinū. Perspicui ergo
erroris est ad fundamentū fame & glorie psumere vitā in talib⁹
que aut ociose occupationis sunt/aut flagitiosa negocia. Profe-
cto sic delinquētū particeps est qui eorū lasciuā exhibet/ & au-
ctor videt esse luxurie aliene qui eā mauult psequi sūptib⁹ vel
fauore: q; psequi increpatione adhibita/ & sūptib⁹ denegatis. Si
quidem abrosius auctor est: quia qui talibus donat: pctm grāde
cōmittit/hoc enī fouet in eis in quo nequissimi sunt.

¶ De frugalitatis commendatione: & nota quintiliani in sene-
cam: & quomodo frugaliter possit auaritie suspitio deuitari.

Capitulum. XIII.

Vxuriam persequi videor ad laudē frugalitatis: mi-
hiq; ab insulsis inepte viuētibus/et indiscreto loquēti-
bus illud publii clodii subsanādo ingerit: quia fruga-
litas boni rumoris miseria est. Hi sunt qui dum luxur-

Paoni.
Philomene.
Pitaco.

De scipione et
lelio ludētib⁹
pila.

De sceuola lu-
dēte ad aleas
et calculos.

Excelsē cōmē-
dat socratem.

Cōmēdat ho-
mērum.

Uersus Iuue-
nalis in pnci-
piū satyri q; in-
cipit. ecce ite p-
crispinus rē.

De hoc. s. lib-
i. ca. viij.

Polīcraticī de Curialīū nugis.

Uersus

*De saturno se-
culo aureo et
ioue.*

*Frugalitas
quid est.*

riam vitare nolunt vel nequeunt/quicquid p virtute diciē: aua-
ritie patrociniū putāt. Secus quidē est. Luxuriā per se turpē ne-
mo ambigit. Et licet frugalitas sit tanq̄ virtutū/bonorūq̄ ope-
ri origo laudabilis/nō tamen oībus placet:nec credūt auaritiā
malicie fomité posse vitari:nisi & frugalitas fugiaē. Nempe in
doctorū hec opinio est. Vt enī ait ethicus. Dū vitant stulti vi-
tia in cōtraria currūt:recedētes a medio vitioꝝ q̄ regio virtutē
est. Sunt tamen quib⁹ frugalitas est inhibēda vt quorū natura
p̄liuor est ad auaritiā. Sūt tñ quib⁹ est indicenda calcatus:
nō quia sua pdigūt & ratione cōtempta effundūt:nō discernen-
tes quid vsus sit vel abusus. Quo quidē tēperamēto vsum esse
seruū opidiū camisinū in vltimo elogio:cū filios peste cōtraria
videret occupatos/refert Horati⁹. Simpliciter tñ cōstat frugali-
tatē in bonis numerādā vtpote illā que saturno regnāte regna
aurea tēperauit/& eorūde omīa dispensauit officia. Hec est que
astreā & pudicitia in terris diutius tenuit donec eas inualescen-
te luxu/regnāte ioue ad superos contigit euolasse. Nos hec fa-
bula respicit vt sciamus sine frugalitate nō posse iustitiā/aut
pudicitia cōseruari. Siquidē necessitas exercēdi luxus excludit
iustitiā:et exercitii voluptas pudicitia propellit. Ait enī. Qui
festinat ditari nō erit innocens. Illud tñ clodii nequaq̄ denigrat
frugalitatis honorē: sed vidē potius cōmēdare decorē. Cōstat
enim nequaq̄ malū esse qd̄ in patrociniū et excusationē sinistri
tumoris assumit. Sic fuscus color nigrū extenuat/& qd̄ turgidū
dū est noīe plenitudinis honorat. Est autē frugalitas virt⁹ mo-
deratrix vtendi & abutendi ignara. Nihil gelide ministrat aut
timide: sed ei tamen ratio cōstat impense. Rebus quidē sed sibi
magis parcat. Nihil aut minimū subtrahit vsui: sed luxurie omī-
no nihil indulget. Siquidē diligētissima est. Possunt ad cōmen-
dationē eius sufficere que zeno/que socrates/que plato/q̄ aristo-
teles/que oīm philosophorū chorus de frugalitate seruāda tra-
diderūt. Sed quia hec puetusta noīa sunt/aut eorū nō sunt p̄ce-
pta celebra: vel seneca noster audiaē: qui eā tantis laudibus ef-
fert vt quisquis aliqd̄ omīno adiciere tētauerit:ociari q̄ aliquid
agere rectius videat. Sunt tñ qui eū cōtemnere audeāt: quinti-
liani auctoritate freti suū ex eo nobilitates iudicium si ei detra-
hant qui plurimis placet vt apud indoctos eorū gloriā videan-
tur p̄cedere quorū virtutē nequeūt imitari. Mihi tñ desipere vi-
dētur qui quēcūq̄ secuti nō venerātur eū quē & aplī familiaritas
tem meruisse cōstat/& a doctissimo patre hieronymo in sc̄tōꝝ

cathalogo positum. Ut tñ & de quintiliani possis iudicare iudicio: verba ipsius que scriptoribus enumeratis in suggillatiõem senecæ posuit/hec sunt. Ex industria senecam in omni gñe eloquentie distuli propter vulgatam falso de me opinionem: q̄ dānare eū/& iūsum quoq; habere creditus sum. Qd̄ accidit mihi dū corruptum/& omnibus vitiis fractum dicendi genus reuocare ad seueriora iudicia contēdo/cū iam solus hic fere in manib⁹ adolescentiū fuerit: quē nō equidē omnino conabar excutere: sed potioribus preferri non sinebam/quos illi non destiterat incessere/cū diuersi sibi conscius generis placere se in dicendo posse in quibus illi placerēt diffideret. Amabāt eū magis q̄ imitabant. tantūq; ab illo defluebant/quantū ille ab antiq; descēderat. Forret enim optandū pares ac saltem p̄ximos illi viro fieri: sed placebat propter solavitia & ad ea se quisq; dirigebat effingenda q̄ poterat. Deinde cum se iactaret/eodē modo dicere senecā infamabat. Cuius & multe alioquin & magne vtutes fuerūt: ingenium facile & copiosum/plurimū studii/multa rerū cognitio/i qua tñ aliqñ ab his qbus inquirenda quedā mandabat deceptus est. Tractauit etiā omnē fere materiā studiorū:nā & orationes eius & poemata/& epistole & dialogi feruntur. In philosophia parū diligēs/egregi⁹ infectator vitiorū fuit. Multe in eo clareq; sententia: multa etiam morū genera legenda: sed in eloquendo corrupta pleraq; atq; eo perniciosissima q̄ habundabāt dulcib⁹ vitiis: velles enī eū suo ingenio dixisse alieno iudicio. Nā si nil equaliū contempisset/si parū nō cōcupisset: si non sua oīa amasset: si rerū pondera minutissimis sententiis nō fregisset: consensu potius eruditorū q̄ puerorū amore comprobaretur. Verū sic quoq; iam robustis & seueriore genere satis firmatis legenduz: vel ideo q̄ exercere potest vtrūq; iudiciū. Multa enī (vt dixi) p̄banda in eo: multa etiā amirāda sunt. Eligere nō cure sit: quod vtinā ip̄e fecisset. Digna enī fuit illa natura: que meliora vellet quod voluit effecit. Hec in senecam qntilian⁹. Sed an recte senserit sapientiorū iudicio derelinquo. Hoc tamē qd̄ ei ascribit morum multam. s. elegantiam: & si in eloquendo corruptam/neq; arbitror detrahendū. Moralia ergo ei⁹ p̄cepta admittant: & eo gñe loquat quisq; qd̄ ceteri p̄fert: & planū erit virtutū riuiolos de purissimo fonte frugalitatis oriri. Legantur epistole eius/libri de beneficiis/aut clementia: illi quoq; quos decem oratorū sententiis sub imagine declamationum scholariū illustrauit: & hi quos de naturalibus questionib⁹ edidit: & quos de philosophia

C

Quintiliani
Xba 3 senecā.
Sed r seneca
3 qntilianū in
uehit lib. x. de
clam. in prolo
go dicēs q̄ fa
ma quītiliani
cū ipso extrin
cta est.

Itō quō qnti
lianus deridet
senecā q̄ tñ sic
ipsum deridēs
do p̄mendare
videtur.

Senecæ p̄men
datio fm au
ctorem.

Polícratici de Curialiū nugis.

Hō laudē se-
nece p̄ frōtonē

Hō p̄pationē
auctoris inter
quintilianū et
senecam.

De ciceronis
et iulij cesaris
liberalitate.

Job.

panū diligentes arguit. Quintilian⁹: vbiq; fidelis custos virtus
tis/vbiq; vitiorū hostis occurrit/tātus utiq; vt eū frōto fm quos
dā nepos plutarchi cui⁹ meminit in primo Iuuenalis sic. Fron-
tonis platani cōuulsaq; marmora clamāt. Semp eū inquā sic as-
serit vniuersos exterminare errores vt aurea videat secula res
formare:& deos ab humano genere exulātes ei⁹ opera reuoca-
tos hominib⁹/cōtracta societate miscere. Cōsentiam facile litte-
ratiore extitisse quintilianū:& acimine & grauitate dicēdi pre-
cedere. At ille diligētior est:& quātū in rhetoricis vincit:tātū
vincit in ethica. Ipse quoq; quintilian⁹ in magnis & precipuis
bonis/frugalitatē ducit/& in cōmēdatione ei⁹ tantus est vt vel
solus possit sufficere. Quis tñ est qui nō laudet? Quis nō eā ne-
cessariam credit? Ne tñ a luxuriosis arguar auarus frugalitatis
laudator eam liberalitati credo & fateor coherere. Cicero mihi
testis est:& Iulius cesar:& alii quos nemo tenacitatis infimula-
re p̄sumet. Aduersus hanc multa superi⁹ dicta sunt/& liberali-
tatis officia ex libris officiorū facile innotescūt. Vt tñ liberali-
tatis ingenue facies denudet:modus ille largiendi nobilior/&
laudabilior est:& absq; cōtradictione optim⁹:qui spem remune-
rationis excludit. Si quidē ad retributionez dare a liberalitate
alienū est/& cōsentaneū auaritie. Nā fenerator vt plus recipiat
interdū aliquid prelargit. Vnde, M. cois. Munera que seni-
bus viduisq; ingētia mittis:vis te munificū gargiliane vocem.
Sordidius nihil est:nihil est te spurcius vno. Qui potes insidi-
as dona vocare tuas Sic avidis fallax indulget piscibus hamus
Callida sic stultas decipit esca feras. Quid sit largiri/quid sit do-
nare docebo. Si nescis dona gargiliane mihi. Vis hoīem vider-
e liberalem/vis veram & fructuosam largitatē audire? Deste-
cte oculos ad eū qui vermibus scatens iacet in sterquilinio:& te-
sta defluentem sanie de corpore radit. Audi quid loquat vir
iustus & timens deum:& recedens a malo. Nōvtiq; dicit cytha-
ra & lyra & psalteriū & sambuca/& omne gen⁹ musicorū in cō-
uiuuis meis:nō dicit epulabar quotidie splendide:gustus p̄ cō-
culta querēs/sollicitudine multa contrahens vnde conficerētur
stercora:aut venter distentus facile in libidies dispnaret. Nō
dicit induebar purpura & bisso opere ve plumario/affectās/& i-
laciis acus cōplexū pectine serum/falsis inanis vite obduxit ima-
ginibus/& vestibus fulgebā deauratis circūdāt⁹ varietate. Nō
dixit ad me cōfluebant vndiq; medici:mimi:balatrones:hoc ge-
nus omne/venatores, clamosi:decolorarii:mendaces. hystriōes.

vani & parasiti: edaces: meretrices dolose: tumigeruli: falsiloq:
 & relatores: aut concentores inanium fabularum. Nō dicit leo-
 nes: vřos alebam & simias: & huiusmodi monstra aut probra
 nature. Quid ergo? Nonne hec sunt quib⁹ nostre etatis libera-
 litas illustratur? Nūquid sine his largitas esse potest? Humer⁹
 (inquit) meus a iunctura sua cadat: & brachium meum cum of-
 sibus conteratur: si negavi pauperibus quod volebant: si oculos
 vidue expectare feci: si comedi buccellam meam solus & nō co-
 medit pupillus ex ea. Si foris māsit peregrinus: & hostiū meū
 non patuit viatori. Si despexi pretereuntem eo q̄ non habuerit
 indumentum: & absq; operimento pauperem. Si non benedixe-
 rint michi latera eius: & de velleribus ouium mearum calefa-
 ctus est. Vtrum tibi videtur liberalior hic an anthonius qui li-
 beralitati satisfieri posse non credidit: nisi gulam & totius luxu-
 rie vitia procuraret? Vides ne quia multiplici via potest auari-
 tie suspitio frugaliter declinari. Hospitalitatis bonum commē-
 dat Apostolus: per quod deo adeo officiosi hospites placuerūt/
 vt etiam angelos hospitio recipere mererentur. Abraham de-
 scendentibus in via viris occurrit: & exercende liberalitatis op-
 tans gratiam angelos in hospitium: humilitate victos & preci-
 bus introducit. Eis tamen incentiua gule nequaq; apponit: nec
 vitulum quem de armento tollit impendiis rerum & cocorum
 arte fecit esse troianum. Loth quoq; luxurie punitores angelos:
 deuotione vrgente in domum suam egit. Et licet eis ad gulam
 aliam ve luxuriam non seruiret: nil tamē defuit charitati: adeo
 quidem vt sodomitanum furori virgines filias q̄ hospites mal-
 let exponere. Cū in domo thobie dies festus ageretur: vade (in-
 quit) & adhuc aliquos de tribu nostra timentes deum. Neq; diē
 festum agi posse putabat nisi aliquem ad domesticum cetū cha-
 ritas adiecisset. Sed in his omnibus eadem est ordinate disposi-
 tio charitatis. Quos enim per viam descendentes aspexit abra-
 ham: illis potiore prestant auctoritatem qui in via morum
 lege scilicet domini gradiuntur. Et recte descendentes scribun-
 tur quos ad visitationem & prebendam materiam promeren-
 di ad conspectum fidelis patrisfamilias gratia destinauit. Sic
 & iste primo tribum suam agnoscit que dominum specialiter
 agnoscebat: & in ea ipsa illos ceteris prefert: non quos san-
 guis / aut lenocinia mundi exinaniti commendant: sed quos
 diuinus timor illustrat. Non utiq; ventiloquos & vanilo-
 quos vir sanct⁹ asciiuit: sed eos qui dei quem colebat imaginem

De anthonio

Ad hebre. xiiij

De abrahā q̄
recepit ange-
gos i hospitio
Genesis. xvijDe loth q̄ an-
gelos recepit i
domo sua.
Genes. xix.De festo tho-
bie. Thobie. ij

Polícratíci de Curialnū nugis.

Thobie.ii.

Luce.xxliij.

Mō ad qđ tenet hospes peregrinus recipienti eum in domo.

Mō de beato gregorio.

preferabant. Sed nunquid dici festiuitas fratrum cetus: aut opulentia eduliorum a gerendis pro more sanctum hominem retardauit? Vtiq; in ipa letitia conuiuantiū increpatus a fratrib; hebreū quē ab impiis percussuz audierat: post solis occubitū qa ante non licuit: pfectus est sepelire. Nec veritus est offensā principis: dū expleret officiū charitatis. Illi plane confimilis: qui ī se & sobole q̄ in hospitibus recipere maluit/a cōciuib; luxuriosis insignē iniuriā. Discipuli quoq; persuasionibus vsi sunt: vt dñm volentem ire longius hospitio detinerent: & nobis hospitalitatis formā prescribētes exemplo coegerunt eum: visiq; sunt ei locum cessisse primū: quē postea agnouerūt dñm in fractione panis. Alias nāq; delicias nisi quas forte necessitas exiģebat ei nō legimus fuisse appositas. Britānia quoq; nostra pduxit albanū ab officio hospitalitatis insignem: qui seipm maluit tyrannorū exponere telis: q̄ hospite quē susceperat xpianū. Quid de fidelibus loquor cū & infideles consueuerūt etiā aduersus hostes & ppo periculo patrocinari: quos ifra quatrīduū hospitio suscepissent. Criminis enī cōtrahebat notā quisquis ante quintū diē hosti. i. peregrino humanitatis patrociniū denegabat. Auctore qđ dē cicerone ob equitatē hospitibus exhibendā hostis dicebatur antiquitus quē modo peregrinū dicimus. Cui quisq; fuerit ihu manus/de iure antiquo iniquū est. Declarant hoc legū tabule: & titulus iuris: qui est statut⁹ dies cū hoste. Qui vō humanitatē exhibet hospiti: & charitatē implet: nihil eorū subtrahit: que ratio pmittit exponi. Effundit quidē in hospites viscera sua: s; memor officii si discretus est: ad turpia non impellit: nec vrget quē piam in id in quod se nollet vrgeri. Est itaq; in hospitem pegrinū omnis humanitas: & sobria liberalitas exercenda: & indigēne grām hospiti pleniorē referre debet/tenaci beneficiorū memoria pegrinus. Hanc quoq; gratiā nec aduerse religionis: nec precedentis inimicitie titulus perimit. Nam & beatus Gregorius/neocesariensis episcopus/cum vrgente temporis & pcellē angustia in alpibus interceptus in fanū apollinis qui ibi ab idigenis colebatur diuertisset: & a sacerdote loci licet prophano officiosissime except⁹ esset hospitio: memor officii & hospitii: apollinem quē suspenderat a responsis & ludificationibus aīar; / sacerdotis p̄cibus relaxabat. Siquidem apud Eusebiū cesariēse in ecclīastica hystoria poterunt hec plenius inueniri. Eoq; referente constat qđ sacerdos querulus beatū gregorium persecutus & agens aduersus eum ingratitude et exprobrans humani-

tati sue iniquo pōdere esse repēsū. Hāc a sancto viro ad appollinem suū epistolā reportauit. Gregori⁹ appollini. Permitto te redire ad locū tuū: & agere q̄ cōsueuisti. Cū ergo idolo sacerdos epistolā reddidisset: solutus demon respōsis more solito ludificare cepit. Vnde sacerdos ammiratus illi⁹ maiestātē cuius serui humiles possunt etiā sic diis gentiū īperare: & verbo suspēdere et torquere / cōtēpto appolline suo: sequēs q̄ gregoriū adhesit ei: factusq̄ est discipulus xp̄i q̄ sacerdos appollinis fuerat: ita in fide & religione p̄fecit: vt beato gregorio credatur in regimine neocesariensis ecclesie successisse. Et sic quidē sedulitas hospitis humane prius: deinde salubriter remunerata est. Postremo & si vrbauitatis in hospites exercēde apud ethicos regula nulla esset. beat⁹ Benedict⁹ in capitulo de hospitib⁹ frugalē humanitatem nō modo religiose: sed etiā comiter & vrbane videt exprimere. Hoc tñ q̄ in libro cōsuetudinū Cystericiēsiū apud plerosq̄ legit & tenet: qd̄ ad duos articulos spectat hospitalitatis institutiōe ab omī ciuilitate ne dicā humanitate alienū est. Si tamē verū est hoc in tante p̄fectionis cōsuetudinibus inueniri: vt nec carnes apponātur hospitib⁹ / nec p̄pter eos aliquid ematur: cum et ipsa ieiunia p̄pter hospitē p̄fectio soluat / & in multis de rigore suo plurimū indulgeat charitati. Ethicus quoq̄ in eo fidelius et familiarius videt insistere virtuti q̄ statuit vt ea que in tus sunt hospitib⁹ hylari modestia apponātur: q̄q̄ domi nō est et habet vicinus emat. Crediderim satius esse & p̄fectius vt se ipsam paululū virtus soluat: modesteq̄ desipiat. Nā & in loco desipere: vt ait ethicus interdū dulce est / & tā virtuti cōsentaneum q̄ humanitati. Augustin⁹ quoq̄ & Hieronym⁹ ad hāc rem p̄tinētia multa p̄ponūt. Sed & beat⁹ Gregori⁹. electionē cuiusdam q̄si auari reprobat: eo q̄ audierat ip̄m ad charitatē domui sue exercēdā neminē inuitasse. Nec tñ crediderim q̄ tātus pat̄ luxuriosum p̄uiciū vellet instrui inuitatis. Quis ergo ambigit auariciā frugaliter posse declinari? Aut quis audebit abraham loth thobiā & iob: auaritiē nota respergere? Beati Iob descriptionē audisti: nunc si vis audi quō Marcus celius describit anthoniū. Ingrediētes (inquit) ip̄m offendūt temulēto sopore p̄fligatū: totis p̄cordiis stertentē: ructuosos spūs geminare: p̄clarasq̄ cōtubernales ab oībus spōdis transuersas incubare / & reliquas circūiacere passim: que tñ exanimate terrore ab hostiū aduentu percepto excitare anthoniū conabātur: nomen inclamabāt: frustra ceruicib⁹ tollebat: blādius alie ad aurē / alie vehemēs

De regula bñ
bñdicti erga
hospitalitatē.
De cōsuetudinē
nec cystericiēsiū
hospitalitate.

Augustinus:
Hieronymus.
Gregorius.

Mō turpitu⁹
dinē anthoniū
et vide. j. ca. p̄
ximo. post p̄n.

Polícraticí de Curialíũ nugís.

tius inuocabant: nōnulle etiam feriebant. Quarū cū oim vocē tactūq; cognosceret pxime cuiusq; collū amplexu petebat: neq; dormire excitatus: neq; vigilare ebrius poterat: sed semisōno sopore inter manus centurionū concubinarūq; iactabatur. Hec q; dem aut vera fuerunt: aut veri similia. Nihil enī his neq; credibilius fingi neq; vehemētius exprobrari: neq; manifestius ostēdi potuit. In summa ergo aut virtuti isistendū est: aut de gloria desperandum. Gloria siquidem aliunde non prouenit.

¶ Q; nihil ad gliaz fructuosi⁹ est laude & fauore bonorū & maxime scriptorū & q; turpiū familiaritas nō tā prodest quā obest: & q; vno bñficio vel dicto glia ppagatur. Cap. XIII.

Nterest sane inter cupiditatem glorie humane & cupiditatis ardorē. Nā licet pcliues sint vt qui humana glia nimíū delectant: etiā dñari ardentē affectēt: tñ qui verā licet hūanarū laudū gliam concupiscūt: dant opam bene iudicantibus nō displicere. Refert enī plurimū: q; cui/ & vnde placeat: nec est ab eo laudari gloriosū: cuius familiaritas ignominiam redolet: laus vnus studiosi multis profecit: & suffecit ad gloriā & multorū sepe cōmendatio infamiā peperit. In rethoricis locus est celebris a conuictu morūq; similitudine: indicat & ab ea amicitie & cōmendationis manare originē sepe proditum est. Nolo (inquit) sapiens ab his laudari: quorū laus vituperium ē: nec ab his culpari vereor: quorū criminatio laus est. Cū ergo hystriones mimi: parasiti & hmōi ineptie hominū nihil/iudice vita/laudabiliū pbent: nōne perspicie desipientie est illorū/vt quis fulgeat: aucupari fauorem: qui sordibus obfiti sunt/& quorū gratia nisi per turpia acquiri nō potest: huiusmōi mōstris hominum amplissimum patrimonium pompeii & fere totius orbis opes cōtulit marcus anthoni⁹ & tñ eorū pconiis nō clarescit: sed eo sordidior occurrit posteritati. Si vnus sapiētis/si scriptoris egregii grām meruisset/aliquid celebre illi⁹ mansisset ad posteros. Virgilius/marcelli citra magna virtutū merita ppetuauit gliam/& poetica licentia fidem penuertēs hystorie didonē licet pudicissima fuerit/hospitis quē ex ratione tēporum videre non potuit incesto amore/psuasit posteris fuisse corruptam. Nisus & eurialus nram nō attigissent etatem: nisi eos obliuioni diuina maronis carmina subduxissent. Implet adhuc pmissi fidem/& noīa eorū situ nō patit aboleri. Viuite felices si quid mea carmina possūt. Nulla dies vnq; memori vos eximet euo. Quid est ergo q; q; scurrarū viliūq; mancipiorū ignominie:

*Ad curā dum
de laude bono
rū & despicien
dū cōmenda
tionē & vitupe
rationē viliū.*

*In .vj. eneiō.
circa fi.
Q; vido pene
am nō fuerit
corrupta.*